

Podravje • Kako živijo in poslujejo naše knjižnice

Za delo štirih knjižnic v enem

Štiri knjižnice na območju Podravja (Knjižnica Ivana Potrča Ptuj z bibliobusom, Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica s krajevno skupno poslovalce z dobrega 2,1 milijona evrov. Večina tega denarja, 1,55 milijona evrov, je bila namenjena plačam zaposlenih.

Največ denarja za delovanje zagotavljajo občine soustanoviteljice, in sicer skupno kar dobrega 1,8 milijona evrov. Nekaj malega nato prispeva še kulturno ministrstvo, nekaj knjižnice uspejo nabrati z lastno dejavnostjo, kjer pa imajo zaposlene preko javnih del, del denarja za njihove plače prispeva še Zavod za zaposlovanje.

Knjižnica Ivana Potrča – osrednja območna knjižnica

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj (v nadaljevanju: KIP) je od leta 2003 osrednja območna knjižnica za ptujsko in ormoško območje. KIP je imel konec leta 2013 11 občin soustanoviteljic in pet pogodbenic. Občine ustanoviteljice so: Ptuj, Destrnik, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Markovci, Videm, Zavrč in Žetale, pogodbenice pa Cirkulane, Dornava, Podlehnik, Sveti Andraž in Trnovska vas.

Ob koncu leta 2013 je bilo v knjižnici zaposlenih 34 oseb, od tega redno za nedoločen čas 30 delavcev, za določen čas en delavec, dva sta bila zaposlena preko programa javnih del in direktor za obdobje trajanja mandata. Knjižnica Ivana Potrča Ptuj se že vrsto let srečuje s problemom pomanjkanja kadrov. Kadrovsko vrzel zapolnjuje predvsem z delavci, ki jih

Izdatki posameznih občin za Knjižnico Ivana Potrča Ptuj – leto 2013

Občina	Znesek v €
Ptuj	566.800
Cirkulane	16.151
Destrnik	19.967
Dornava	21.619
Gorišnica	19.321
Hajdina	25.919
Juršinci	17.867
Kidričevo	52.864
Majšperk	30.396
Markovci	28.022
Podlehnik	14.798
Sveti Andraž	4.588
Trnovska vas	10.059
Videm	38.507
Zavrč	12.047
Žetale	10.270
Skupaj	889.195

Vir: Poslovno poročilo KIP

pridobiva preko programa javnih del.

Prihodki KIP so četverji: od občin ustanoviteljic (glede na število prebivalcev), ministrstva za kulturo, od občin in Zavoda za zaposlovanje (za delavce preko javnih del) in lastni prihodki.

Celotni prihodek KIP je leta 2013 dosegel 1.053.524 €. Pri tem so najvišji prihodki od občin ustanoviteljic (889.195 €) in so v primerjavi s preteklim letom skoraj enaki. Ministrstvo za kulturo je prispevalo 54.993 €, prihodki za stroške javnih del (od Zavoda za zaposlova-

nje in občin, iz katerih javni delavci prihajajo) so znašali 27.179 €, lastni prihodki pa so bili 80.853 €.

Med stroški so seveda najvišji tisti za plače, saj so v letu 2013 znašali 797.269 € in predstavljajo v strukturi vsch odhodkov 75,75 %.

Za nabavo knjižnega gradiva so v KIP porabili približno 240.000 evrov. Na razpisu ministrstva za kulturo so si leta 2013 zagotovili 64.300 €, iz razpisa za izvajanje območnih nalog so prejeli 23.221 €, od posameznih občin pa so skupaj s prenosom iz predhodnega leta prejeli 152.572,99 evrov.

V letu 2013 je imela knjižnica 12.787 aktivnih članov, v letu 2013 se je povečalo glede na prejšnje leto za 42 (0,33 %). Celoten obisk, vezan na izposajo (merijo ga s sistemom COBISS), pa je bil po skupno 157.732. V KIP ne objavljajo podatkov, koliko bralcev je iz katere občine.

Knjižno polico v vsako vas?

Ob pogledu na tabelo, ki prikazuje, koliko sredstev neka občina prispeva za delovanje »ptujske« knjižnice (ki seveda ni le ptujska, ampak je njeno območje kar precej širše), morda kdo pomisli, da bi se za marsikatero občino bolj »splačalo«, če bi imela svojo knjižnico. Seveda, če si »knjižnico« predstavljamo kot sobico, kjer imamo nekaj polic s knjigami, pa knjižničarko za nekaj ur na teden – in je to to. Mogoče bi kakšno polico lahko celo stisnili v šolsko knjižnico, in ker tam itak že imajo šolsko knjižničarko, naj za kak dodatno evro zadovolji še odrasle bralce; ko bo šolska ministrica ukazala, pa bo to delala pač zastonj. Ampak časi, ko je bila knjižnica res le polica s knjigami in navdušeno gospo, ki je knjige sposojala brezplačno v nedeljo pred jutranjo mašo in po njej, so minili. In tovrstno »poslanstvo« knjižnic tudi.

Res pa je, da bi v občinah soustanoviteljicah Knjižnice Ivana Potrča lahko od »svoje« knjižnice še kaj dodatnega zahtevali in pričakovali. Ker bodo delavci knjižnice gotovo z veseljem pripravili kakšno razstavo tudi zunaj svoje stavbe v malem gradu (saj so jih tudi žel!), pa če boste želeli kakšen pravilni večer, kakšen članek za svoj lokalni časopis – vse to se gotovo da dogovoriti. Kako je že rekel Vodnik: »Glej, stvarnica vse ti ponudi ...« Pa knjižnica tudi ...

Jože Šmigoc

Subjektiv

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica

Knjižnica Josipa Vošnjaka je osrednja splošna knjižnica za občine Slovenska Bistrica, Oplotnica, Poljčane in Makole. Sofinanciranje občin je določeno po soustanoviteljskih pravicah in obveznostih in sicer Slovenska Bistrica prispeva 67,17 % denarja, Oplotnica 11,69 %, Poljčane 14,31 % in Makole 6,83 % odstotka. Knjižnica Josipa Vošnjaka po velikosti območja delovanja ter številu prebivalcev spada v III. tip splošne knjižnice (od 20.000 do 50.000 prebivalcev). V sestavo javnega zavoda Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica sodijo krajevne knjižnice Kebelj, Makole, Oplotnica, Poljčane, Pragersko, Tinje in Zgornja Ložnica.

Prihodki zavoda v letu 2013 so znašali 511.315 evrov, odhodki pa 509.215 evrov. V knjižnični mreži deluje tudi bibliobus mariborske knjižnice. Knjižnična zbirka je na dan 31. 12. 2013 obsegala 157.006 enot gradiva. Leta 2013 je bilo v knjižnici zaposlenih 10 strokovnih delavcev 4,5 upravnih in tehničnih delavcev, ob tem pa je bilo še šest oseb zaposlenih v okviru javnih del. Knjižnica je imela še sklenjeni dve podjemni pogodbi za delavki, ki sta občasno opravljali delo v knjižnicah Pragersko in

Kebelj. Skupno so stroški dela znašali 393.056 evrov.

Občina Slovenska Bistrica je za dejavnost knjižnice prispevala 311.138 evrov. Dotacija za bibliobus je znašala 22.396 evrov, za knjižnično gradivo pa je občina prispevala 45.000 evrov.

Občina Oplotnica je za dejavnost knjižnice namenila 42.800 evrov. Dotacija za bibliobus je znašala 3.732 evrov in za knjižnično gradivo 4.999 evrov.

Občina Poljčane je za dejavnost knjižnice prispevala 46.724 in 3.009 evrov za knjižnično gradivo.

Občina Makole je za dejavnost knjižnice v letu 2013 namenila 21.618 evrov in 7.308 evrov za nakup knjižničnega gradiva.

Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož

Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož je osrednja splošna knjižnica na območju občin

Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž. Imenovane občine so ustanoviteljice knjižnice, ki deluje kot javni zavod in opravlja javno službo. Knjižnična dejavnost je namenjena 16.686 prebivalcem treh ormoških občin. Knjižnica deluje na dveh lokacijah. V Ormožu, kjer je matična enota, in v Središču ob Dravi, kjer deluje kot krajevna knjižnica in si prostor deli s šolsko. V prihodnje naj bi krajevni knjižnici zaživel še pri Sv. Tomažu in v Ivanjkovcih. Direktorica knjižnice je Milica Šavara. Podatki o poslovanju, ki jih navajamo v nadaljevanju, veljajo za leto 2013 in so povzeti iz poslovnega poročila.

Na dan 31. 12. 2013 je bilo v ormoški knjižnici za nedoločen čas s polno zaposlitvijo zaposlenih sedem sodelavcev. V drugi polovici leta 2013 so preko sistema javnih del zaposlili dva sodelavca. Enega za obdobje pet in drugega za obdobje sedem mesecev. Prihodki javnega zavoda so znašali 300.310 evrov. Največji delež prihodkov zago-

Izdatki posameznih občin za Knjižnico Franca Ksavra Meška Ormož – leto 2013

Občina	Znesek v €
Ormož	181.602
Središče ob Dravi	35.891
Sveti Tomaž	31.082
Skupaj	248.575

Vir: Ajpes

Foto: Črtomir Goznik

Izdatki posameznih občin za knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica – leto 2013

Občina	Znesek v €
Slovenska Bistrica	356.138
Oplotnica	47.799
Poljčane	49.833
Makole	28.926
Skupaj	482.696

Vir: Ajpes

cialno varnost delodajalcev in 17.268 evrov za druge stroške dela).

Za nakup knjižničnega gradiva pa so porabili 59.218 evrov. Sicer pa je osrednja splošna knjižnica v letu 2013 nabavila še osnovna sredstva v vrednosti 6.886,65 evra, in sicer pet računalnikov, knjižne police, bralnik biblos, sesalec in sistem za varovanje.

V osrednji Knjižnici Lenart je bilo v letu 2013 6,75 redno zaposlenih (za določen in nedoločen čas) in en preko javnih del. Občasno pa so bili zaposleni tudi študenti, zunanji sodelavci in volonterji. Knjižnica Lenart je imela v letu 2013 skupno 3.166 članov, od tega 156 članov Krajevne knjižnice Voličina, 48 članov Knjižnica Cerkvenjak in 50 članov Knjižnica Sveta Ana. V letu 2013 so skupno zabeležili 202.546 izposoj, od tega 2.251 izposoj v Krajevni knjižnici Voličina, 643 v Knjižnici Cerkvenjak in 236 v Knjižnici Sveta Ana, preostanek pa v osrednji knjižnici Lenart. Ob koncu leta 2013 je štela knjižnična zbirka lenarske knjižnice 73.697 enot; in sicer 69.355 enot knjižnega gradiva in 4.342 enot neknjižnega gradiva.

Jože Šmigoc, Mojca Vtič, Mojca Zemljarič, Monika Levanič

Letu dobra dva milijona

ni knjižnicami, Knjižnica Lenart in Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož s krajevno knjižnico) so v letu 2013

Foto: Črtomir Goznik

tavljajo občine ustanoviteljice. V letu 2013: Ormož 181.602 evrov, Središče 35.891 evrov in Sv. Tomaž 31.082 evrov. Dodatno so občine za potrebe investicij zagotovile še dobrih 9.000 evrov. Prihodki iz članarin, zamudnin, odškodnin, medknjižnične izposoje ter fotokopij so znašali 12.500 evrov, 18.257 evrov je prispevalo Ministrstvo za kulturo, 13.700 evrov je knjižnica prejela za program javnih del dveh zaposlenih, 7.000 evrov pa iz projektov.

Med odhodki predstavljajo najvišji delež (67 %) stroški dela v višini 200.713 evrov. Od tega izplačilo zaposlenim (plače) dobrih 159.000 evrov, 6.700 regres za letni dopust, 25.000 prispevki za plače, 2.600 evrov stroški prevoza na delo in 6.300 evrov stroški prehrane na delu. Za službena potovanja in strokovna izobraževanja je ormoška knjižnica v letu 2013 namenila dobrih 2.000 evrov.

Celotna zbirka knjižničnega gradiva je štela 95.876 enot, od tega 83.097 knjig. V letu 2013 se je fond gradiva v primerjavi s preteklim letom povečal za skoraj 50 odstotkov. Nekaj gradiva je ormoški knjižnici podarila ptujska, nekaj ga je bilo kupljenega - 3.430 enot v vrednosti dobrih 60.000 evrov. Sredstva za nakup gradiva so prispevali občine Ormož, Središče in Sv. Tomaž (38.841 evrov), Ministrstvo za kulturo (18.257 evrov), knjižnica sama (4.728 evrov) in donatorji (480 evrov).

V letu 2013 je knjižnico obiskalo 2.831 aktivnih članov: 1.966 iz občine Ormož, 352 iz Središča ob Dravi in 166 iz Sv. Tomaža. Med aktivnimi člani jih je dobra četrtina osnovnošolcev, približno 20 odstotkov uporabnikov predstavljajo populacija odraslih zaposlenih, 15 odstotkov srednješolci in 12 odstotkov študenti. V ormoški knjižnici so leta 2013 našeli 53.750 obiskovalcev, od tega okrog 35.000 izposojevalcev gradiva. Na dom je bilo izposojenih 117.234 enot gradiva.

Knjižnica Lenart

Knjižnica Lenart je osrednja splošna knjižnica, ki na območju upravne enote pokriva šest občin: Benedikt, Cerkvenjak, Lenart, Sv. Ana, Sv. Trojica in Sv. Jurij.

Kot je razvidno iz Letnega poročila 2013, je Knjižnica Lenart v lanskem letu poslovala z 240.058 evrov. Viri financiranja so poleg soustanoviteljice Občine Lenart in Sveta Trojica v Slov. goricah še pogodbeni partnerice, in sicer občine Benedikt,

Foto: Črtomir Goznik

Denar, ki so ga knjižnice namenile za nakup knjižničnega gradiva v letu 2013

Knjižnica	Obseg sredstev v €
Ivana Potrča Ptuj	240.638
Franca Ksavra Meška Ormož	62.306
Lenart	59.218
Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica	102.741
Skupaj	464.903

Vir: poslovna poročila knjižnic

Izdatki posameznih občin za Knjižnico Lenart - leto 2013

Občina	Znesek v €
Lenart	103.530
Benedikt	26.033
Cerkvenjak	21.523
Sveta Ana	25.008
Sveta Trojica	22.548
Sveti Jurij	22.343
Skupaj	220.985

Vir: Ajpes

Cerkvenjak, Sveta Ana v Slov. goricah in Sveti Jurij ter Ministrstvo za kulturo. Ključ financiranja občin je število prebivalcev. Občina Lenart je tako v letu 2013 namenila 103.530 evrov za celotno dejavnost Knjižnice Lenart (87.530 evrov za osrednjo Knjižnico Lenart in 16.000 evrov za krajevno knjižnico Voličina), Občina Benedikt 26.033 evrov, Občina Cerkvenjak 21.523 evrov, Občina Sveta Ana v Slov. goricah 25.008 evrov, Občina Sveti Jurij 22.343 evrov, Občina Sveta Trojica v Slov. goricah pa 22.548 evrov. Ministrstvo za kulturo jih je financiralo v znesku 22.795 evrov, in sicer

za nakup knjižnega gradiva. Iz drugih dejavnosti pa so uspeli pridobiti še 11.691 (JD) in 14.105 evrov (lastna sredstva).

Za bruto plače zaposlenih so v letu 2013 namenili 158.583,96 evra (od tega 106.365 evrov za plače in nadomestila plač, 17.125 evrov za prispevke za so-

Število članov v knjižnicah v letu 2013

Knjižnica	Št. članov
Ivana Potrča Ptuj	12.787
Franca Ksavra Meška Ormož	2.831
Lenart	3.166
Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica	9.041

Vir: poslovna poročila knjižnic

(So)financiranje knjižnične dejavnosti v Sloveniji iz državnega proračuna za kulturo v obdobju 2010 - 2014

Leto	Narodna in univerzitetna knjižnica	Splošne knjižnice
2010	6.323.277	4.395.525
2011	6.308.934	4.267.025
2012	6.479.501	3.442.038
2013	6.038.722 (+309.400*)	3.397.363
2014	5.958.122 (+400.000**)	2.761.807
SKUPAJ	31.817.956	18.263.758

Vir: Ministrstvo za kulturo

*za prenovno oken v višini 309.400 EUR, ** za energetska sanacijo v višini 400.000 EUR

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica

Leto	2010	2011	2012	2013	2014
Nakup knjižničnega gradiva	52.505	54.367	41.639	42.154	29.110
Informacijsko-kom. oprema	4.690	1.088	0	0	981
SKUPAJ	57.195	55.455	41.639	42.154	30.091

Vir: Ministrstvo za kulturo

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj*

Leto	2010	2011	2012	2013	2014
Nakup knjižničnega gradiva	88.493	88.204	64.344	64.798	39.538
Informacijsko-kom. oprema	0	0	0	2.280	1.340
Osrednje območne knjižnice	83.101	76.937	69.300	78.200	67.300
SKUPAJ	171.594	165.141	133.644	145.278	108.178

Vir: Ministrstvo za kulturo

Knjižnica Lenart

Leto	2010	2011	2012	2013	2014
Nakup knjižničnega gradiva	24.405	26.761	22.593	22.795	20.056
Informacijsko-kom. oprema	3.521	0	0	0	0
SKUPAJ	27.926	26.761	22.593	22.795	20.056

Vir: Ministrstvo za kulturo

Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož

Leto	2010	2011	2012	2013	2014
Nakup knjižničnega gradiva	23.443	24.686	18.173	18.257	14.849
Informacijsko-kom. oprema	3.595	474	0	2.840	2.680
SKUPAJ	27.038	25.160	18.173	21.097	17.529

Vir: Ministrstvo za kulturo